

KÁLVINISTA VILÁG

SZERKESZTI Dr. TAVASZY SÁNDOR

Megjelenik minden hónapban kétszer - Előfizetési díja félévre 60 Lel. Egész évre 120 Lel
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 38
Kéziratok, előfizetési díjak ide küldendők

IV. ÉVFOLYAM

1930. DECEMBER 1.

23. SZÁM

Szükségleteink kérdése a gazdasági válság idején.

A mi keresztyén lapjaink kiadóhivatalába egymásután több levél érkezett be, amely kéri, hogy tekintettel a nehéz gazdasági helyzetre, lapjainkat a levélírók címére tovább ne küldjük. Egy rossz magyar szóval élve, ez annyit jelent mint „leépítés”. Némely gondos és takarékos előfizető megkezdte a gazdasági „leépítést”. És hol kezdje másutt, mint a luxus-cikkeken. — Ezek azok, amelyek a létezésnek nem elengedhetetlen feltételei. Tehát nem is feltételek, mert elengedhetők. És itt kedvünk lenne megkérdezni, hogy melyek azok a szükségletek, amelyek elengedhetetlenek? — Ha erre a kérdésre mindenki őszinte feleletet adna, úgy ezeknek a feleleteknek a tükrében hamarosan kiderülne kinek-kinek a lelki ábrázata.

Vessük fel azt az aktuális kérdést: Hol kell kezdenünk szükségleteink csökkentését és igényeink leszállítását? Hol kezdődik és végződik az a lehetséges költségvetési határ, ameddig szükségleteink csökkentésében el kell mennünk? Vajjon melyek azok az igények, amelyek: mint jogosulatlanok törleendőek számításainkból?

Azok életében, akik legalább az u. n. létminimummal rendelkeznek, könnyű a szükségletek sorában bizonyos rangsort állapítani meg. Ebben a rangsorban vannak fontos és vannak értékes szükségletek. Vannak szükségletek, amelyek a legfontosabbak és vannak, amelyek a legértékesebbek közé tartoznak. Pl. a kenyér fontosabb, mint a tudomány és viszont a tudomány értékesebb, mint a kenyér. Tehát a mi egész létünket két különböző sorba tartozó szükségletek és javak

határozzák meg. Meg van a legfontosabb és meg a legértékesebb javaknak a sora. Kétségtelen az, hogy vannak igen fontos szükségletek, amelyek mögött el kell hallgatni igen értékes szükségleteknek és javaknak, de viszont az is igaz, hogy vannak igen értékes szükségleteink és javaink, amelyek azonban a fontosak mellett hallgatásra vannak kárhozhatóva. A szükségletek életében bizonyos határozott törvényszerűség uralkodik. Kénytelenek vagyunk az igen fontos szükségletek során bizonyos pontig elmenni, ahol azonban kezdődik az igen értékes szükségletek sora. Meg kell tanulni mindenkinek, hogy vannak igen fontos szükségletek, amelyeknek alá kell rendelnünk magunkat és javainkat, de csak bizonyos pontig és viszont.

Az emberi létfenntartás határa nagyon különböző. Vannak emberek, akiknél a létfenntartás fogalmában a szellemi szükségletek mint integráns alkotórészek szerepelnek és vannak, akiknél az utóbbiak elhanyagolhatók. Mindenesetre azonban a keresztyén ember életében a létfenntartás fogalma mind inkább tágul, szélesedik és nő a szellemi természetű szükségletek és javak felé és mind inkább szűkül a puszta érzéki-élet szükségletei felé. Az érzéki-élet köre mind szűkebbre szorul, viszont a szellemi élet köre mind tágasabbá válik. Annak irányában kevesebbednek az igények, ennek irányában nőnek. Vigyáznunk kell tehát, hogy vajjon hol kezdjük szükségleteink csökkentését, nehogy a lelkünk vallja annak kárát, mert mégis csak drágább a lélek, mint a test, az Ige, mint a kenyér!

T. S.

Egy református magyar gyermek szenvedése az anyanyelvű iskola miatt

Egyik gyermeklap szerkesztője az alábbi szözszerinti másolatban közölt levelet kapta egyik olvasójától:

„Kedves Szerkesztő Bácsi!

Nagy szomorúsággal értesitem hogy a mi elárvult községünkben nincs ref. iskolánk, s így én minden nap 8 kilométert gyalogolok a B.....i felekezeti iskolába. Sajnos hogy első évben nem bírtam ott járni mert több iskola társaimal csoportosan iratkoztunk, ez nem tettset a regáti tanítónak, jelentést tet a tanfelügyelőséghez és azonnal megszüntették a beiratást s így kénytelenek voltunk a román iskolába járni. Énis ott jártam, első évbe csak logoba vetek fel mert nem voltam iskola köteles, második évben már rendesen jártam, a jó Isten meg segített és átmentem, harmadik évbe nagy bajjal beirtak a b.....i iskolába, de csak úgy lehetett, hogy Szüleim örökbeadtak egy másik bácsinak (persze nem törvényesen) és a beiratáshoz anak a bácsinak a neve szerepel és nem a szüleim. Így jutotam az én drága anya nyelvű iskolámba, it is az első évbe újból első osztályt kellett kezdjem, mert nem akarták kiadni az első évi bizonyítványomat románból, csak úgy hogy ott is románba járok, azért nem baj, hogy nem akarták kiadni. Édes Apámat mind untalan büntetéssel fenyegetik, persze mi nem sokakat törődünk személyesen nem kérték, most azzal fenyegetik hogy az iskolai bizonyítványomat rövidesen mutasák, persze evel azt akarják, hogy a b.....i iskolát becsukassák mert azzal fogják indokolni hogy, mert k. .i gyermeket be veni iskolába mikor szigoru rendeletet kapot hogy nem szabad. Ezt én sem akarnám hogy éretem 110 gyerek vesztse el az anya nyelvitánítását, Halgatunk és várunk, bízunk a Jó Istenbe. szomoruan tapasztaltam azt is hogy milyen elhagyotak azok a ref gyermekek akik szintiszta román iskolába járnak. Tiltják tőlek a magyar szot ha véletlenül magvarul énekelnek játék közben tenverest vagy térdre ülést kapnak mikor az iskolából sorrendbe menek az utcán magyarul nem szabad köszöniök csak a jó Tiszteletes urunkal van szerencsájök máskép nem tudnának meg beszélni sem magyarul így még tanulnak a vasárnapoi iskolába.

Milyen nagy Különbség, menyi sok szépet tanulunk mi a b.....i iskolában, mostis olysok szépet halotam az oktober 31 dike jelentőségéről.

Azt, hogy a mi református egyházunk ezelőtt 400 s egynehány évvel nem létezett, mert addig a keresztyének pánisták voltak. Ugy tanították, hogy az egyház feje a pápa Amit ő rendelt, az kell megtartani s az Ur Jézus rendelését: Tudakozátok az írásokat, a Bibliát,

elfelejtették. Utoljára bűnnek tartották, ha valaki olvasta a biliát. 1517. okt. 31-én.

csoda történt, elő állott Istennek egy szolgája Luther Márton, akkor még katolikus pap s egy cédulát függesztett ki a Witenberga-i vártemplom ajtajára, s ezen 95 pontba szedve, megírta, hogy Jézus egyebet tanított mint amit ma az egyház hirdet. Meg kell tisztítani az egyházat a emberi tudományoktól, szokástól cifraóság s az Isten Igéje szerint lélekben kell imádni.

Ez az egy ház életében forradalmat jelentet, a pápa akart győzni, de Isten győzött, mert ettől a naptól Luther sokat szenvedett de nem egyedül, hanem mindennap csatlakozott hozzá valaki, a ki meg értete hogy Luther tanítása a Bibliából való. Mi még csak kétszer ünneptük meg okt. 31 edikét, de ha élünk mindig fogjuk ünnepelni, mint vallásunk ujjá születése napjátszoval ami valásunk reformátora Kálvin jános volt a ki genf városában élt ezelőt 400 s egy néhány ével ezelőt ilyen reformátor volt még Zwingli Ulrik is.

Kezeit csokolom. üdvözlöm az én kicsiny árva testvéreimet

K. 1930 nov. 8. N. Annuska.“

Ez a levél hangos zokogás és hangos nál, tiltakozás és kérés. Csak lenne, aki meghallgassa és csak lenne valaki, aki méltányolja azt a fájdalmat, amely ezt a kicsiny gyermeki szívet emészti. Imel a gyermeki szív felelete a nagyok iskola-poltikájára. Vigyázzunk, mert ha az emberi füleken nem jut el a szivekij ez a panasz és zokogás, bizonyos, hogy az Uristen-től visszatér, mint ítélet!

Angol dolgok.

Az ősz folyamán olvashattuk a napilapok hírei között megbújva ezt a rövid kis tudósítást: „Az angol parlament szótöbbséggel eltörölte az Isten káromlók büntetéséről szóló törvényt.“

Első olvasására megdöbentem. Hogy: már Angliában sincs semmi szent? Csak azután értettem meg, hogy Angliában ez a törvény feleslegessé vált. Minthogy művelt emberre nézve épp oly megszégyenítő, ha Isten nevének gyalázásától pénzbüntetés tartja vissza, mint amilyen visszás, ha pénzbüntetés terhe alatt kell imádkoznia. Ha az épület kész, az álványt le lehet bontani.

Hol állunk mi? Nálunk még törvény sincs az Isten káromlók ellen, mikor érjük el, hogy fölöslegessé váljon?

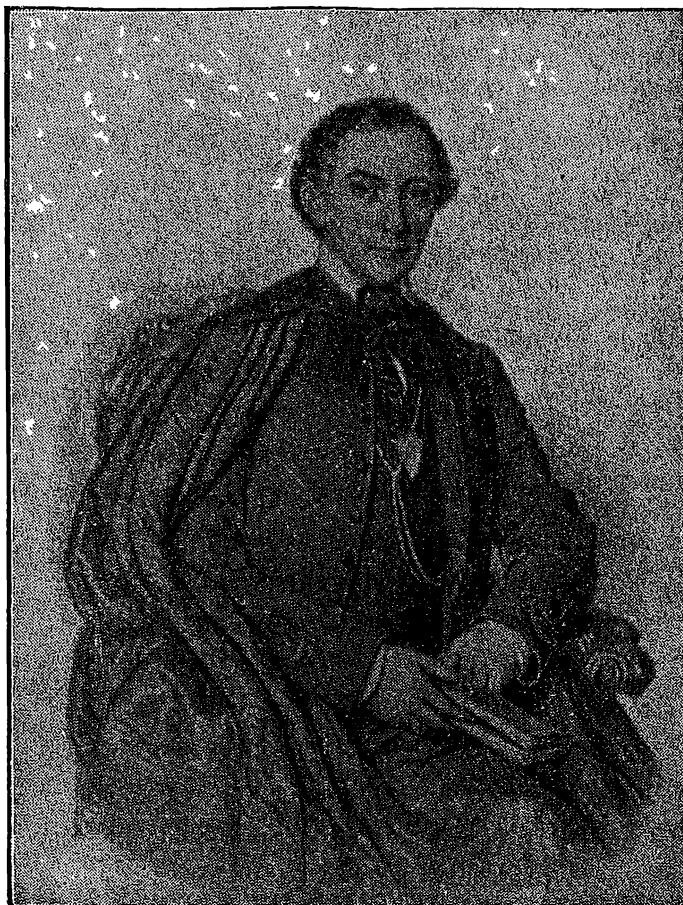
Ugyancsak Angliában most folynak heves viták az orvosok államosítása felett. Alig képzelek el szociálisabb intézkedést, mintha ez megvalósul. Egyelőre nem is tudjuk elképzelni, hogy a beteg embernek ne kerüljön egész vagyonába, ha egészségét vissza akarja szerezni. Hogy az egyébként igen szépen dotált hatósági orvos ennek fejében külön díjazás nélkül lássa el a betegeket, vagy egy jobbfejta operációt egy szegényebb, de ugyanolyan értékes élet számára is igénybe lehessen venni. Kívánunk sikert az angol közvéleménynek, hogy követendő példa legyen előttünk.

K. A.

Török Pál.

Ez év november 21-én ünnepelte a dunamelléki egyházkerület a budapesti theologiai akadémiaja 75 éves fennállásának évfordulóját. A rendkívül emelkedett és meleg hangulatú ünnepség során ismételten felidéztetett a *Török Pál* dunamelléki püspök már történelmivé vált nagyszerű alak-

latát először 1796-ban Vay József főgondnok vetette fel, még pedig abban az érdekes formában, hogy a két protestáns és a görög keleti egyházak együtt hoznának létre egy univerzitást. Ezt a kétségtelenül nagylelkű gondolatot azonban sem a lutheránusok, sem a görög keletiek nem méltányolták.

Török Pál.

ja, mint aki nagy tusák árán létrehozta a budapesti theologiai akadémiaát. Török Pál, aki született 1808-ban Alsóváradon (Bars vm.) és meghalt 1883-ban Budapesten, kétségtelenül a múlt század magyar protestánsizmusának egyik legtömörebb szellemű alakja, egyik legöntudatosabb kálvinistája és egyik legmélyebb keresztyén személyisége.

A budapesti theologiai akadémia gondo-

A budapesti theologiai akadémia csak 1855 október 10-én nyílt meg, és pedig mint közös protestáns theologicum collegium; a melyben evangélikus és református professzorok tanították a theologiai tudományt. Az evangélikusok azonban lassan-lassan kiváltak, míg 1866-ban megszűnt mint közös protestáns akadémia és ettől kezdve csak mint református theologiai akadémia végzi áldott és gazdag termékenységgű munkáját.

IGY SZÓL AZ ÚR...

Semmi vagyok.

„Igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket, akik közül első vagyok én.“

I. Tim. 1:15.

Amíg a keresztyénség egyfelől kivészi a tárgyi világból s végtelen magasságok felé emeli az embert (Mt. 16:26) s az egyénnek, ennek éppen legnagyobb értékét, jelentőségét biztosítja (Luk. 15), hatalmas erővel mozditja ki az önző embert egocentrikus köréből. A nemkeresztyén embernek, bevallottan vagy öntudatlanul, egész biztosan mindig ő maga az első, a hívő életében ez a hely, éppilyen bizonyosan Istené. Nem önmagának él többé, nem önmagáról beszél. Ha mégis magáról szól s éppen azt mondja: „első vagyok én“, nem értékkel dicsekedik, ellenkezőleg: fájó szívvel fogadja el azt az „igaz beszédet“, hogy nincs nála nagyobb bűnös, ott első ő csupán. És ez nem frázis, nem is túlzás. Hiába hivatkozik valaki arra, hogy hány hitetlen vagy rablógyilkos bűnösebb, Pálnak van igaza, mert nem a rablógyilkosokhoz, hanem Krisztushoz méri életét, magát már csak Istennel való viszonylatban tudja nézni s így saját büne mindenkiénél több, iszonyúbb, terhesebb. Nem mondhat mást: első vagyok a bűnösök közt, a legrosszabb; semmi vagyok, semmi.

Ilyen igaz beszéd teljes elfogadására, ilyen meggyőződésre azonban csak az juthat el, akinek előbb teljesen elfogadott, igaz beszéd lett az, „hogy Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket.“ Ez az egy célja volt. Milyen megrendítő az Isten szeretete: nagyobb, többet tett értünk, mint a büntelen emberért, akinek ezt a csodálatos világot teremtette. S örök törvényt adott ebben: a bűnösért nagyobb, többet tenni tudni. A „bűnösöket“ jött megtartani, tehát mindenkit, mert Előtte mindenki bűnös. Hagyjunk fel tehát azzal az emberi látásból fakadó döre gondolattal, hogy ez az áldott örömhír csak egyes kiválasztottnak szól. „E világra“ jött a Megváltó, nem pedig e világ kegyeseinek otthonába. Hogy aztán az Úr kifürkészhetetlen akaratából kin könyörül, hogy ő fel is ismerje a maga bűnös voltát s hogy neki szól az örömhír, az az Isten dolga, szuverén joga. A kiválasztás (predesztináció) gondolata csak

Isten szempontjából igazságos. Egy bizonyos: ha a bűnösök közül első vagyok én, akkor először nekem szól a kegyelmi üzenet. Azután másoknak, mindenkinek, akiket azonban nem nekem kell megtartani (miért esel kétségbe, ha nem sikerül megtartani?), hanem Krisztusnak; tölem elég, ha semmi vagyok s csak az Ő kegyelmét látják bennem (16 v.). Így tanulnak ők is bűnösségük tudatára ébredni, a hívásra figyelni s végül a bűmben elsőséget vállalni.

Dehát miért kell éppen semminek lenni? Nem lehet abból megtartás, igaz keresztyénség, ha valaki egyszerűen bűnösnek tartja magát, ha nem is éppen a legnagyobb vagyok? Okvetlen oda kell jutnom, hogy semmi vagyok? Okvetlen. Mert Isten minden akar lenni bennem és csak így lehet az. Mert amíg valami vagyok, valamit én is tenni akarok s nem hagyom, hogy a Szentlélek szabadon munkálkodjon általam. S amíg valami vagyok, valamit én is teszek, vagy legalább is hiszem, hogy teszek valamit, amiért várok egy kicsi érdemet, elismerést, meglopva az Isten dicsőségét. Nem hiába teszi hozzá Pál a következő versben (17) „Az örökkévaló királynak pedig, a halhatatlan, láthatatlan, egyedül bölcs Istennek tiszteség és dicsőség örökkön örökké! Amen.“

H. J.

Gondolatok egy prédikációból.

A különféle szellemi irányok, mint a humanizmus, liberálizmus vagy a szociálizmus sok és sokféle reformot hozhattak és adhattak a különböző társadalmi osztályoknak, az azonban bizonyos, hogy azzal a gyűlölettel, amelyet szándékosan és nem-szándékosan a különböző társadalmi rétegek között szítottak amellyel tehát könnyelműen tékoztatták azt a szeretet-tökét, amelyet az evangélium adott ennek a világnak, késégtelen, hogy felmérhetetlenül többet ártottak, mint amennyit használtak.

*

A mai keresztyéneknek és minden idők keresztyéneinek nem azt kell szemükre vetnünk, hogy nem „oldották meg“ a társadalmi kérdést, vagy a gazdasági kérdést, hanem azt, hogy létüknek és életüknek csak egy részét, kisebb, vagy nagyobb hányadát adták oda Istennek, mert éppen ezért nem „oldották meg“ és ezért és csak ezért nem fogják „megoldani“ válságos földi életünk sok nagy kérdését. Minden reformot sokkal előbb kell kezdenünk, mint ahol kezdik ennek a világnak nemzetgazdasági, politikai, theoretikusai és praktikusai

T. S.

nagy munkát végeznek mások, sokan a külmiszióért s felhívja a figyelmünket arra, hogy mi is tegyünk érte valamit!

MÁRK MIHÁLY: *Nekem az élet Krisztus.* (Halotti beszédek és imádságok, A „Harangszó” kiadása.) Harmincnyolc halotti beszédet foglal magában *Márk Mihály* agyagfalvi lelkipásztor tollából kikerült kötet. Abból a diadalmas megérzésből születtek — érezzük — ezek a beszédek, mely a szerzőnek akkor adatott, mikor szerettei koporsóinál kellett számtalanszor állania. Egy-egy régi világ omlott előtte össze, hogy feltámadhasson az új, az egyetlen világ s e próféciák őszinte bizonyossággal hirdetik, hogy ama lelki kényszer hatása alatt születtek meg, melyek az új világ vigasztaló bizonyosságát hozták írójuk számára. Eltávozott szeretteinek koporsója és a „világszerinti tanácstalanság bizonyult alkalmas eszköz gyanánt Isten kezében arra, hogy testet öltönn bennem az Ige: *Nekem a Krisztus élet.* Élettel áldott meg az Úr szeretteim koporsójánál s ezért életet keresek a koporsónál.“ — Márk Mihály könyvét olvasóink figyelmébe ajánljuk.

AZ ÚR CSODÁSAN MŰKÖDIK a címe annak a bibliai vezérfonalnak, mely a világ diákszövetség: Y. M. C. A. bibliaórai programjának magyarra való átdolgozása. Im már harmadik ciklus a most megjelent könyv, akik ismerik az első kettőt, tudják, milyen áldásosan használható ez a könyvecske a bibliakörökben, s ha kiemeljük azt, hogy ez a kötet nemcsak bibliaköri vezérfonalat, a bibliarészek beosztását, programmszerű kifejtését tárja elénk, hanem a hónap négy hetére is megjelöli azokat az előadási témákat, melyeknek a szolgálat, önképzés, külmiszió, és testnevelés szolgálatában kell állaniok, nem is kell többet írunk e könyvről! Bő programot, irodalmi utalásokat, segédeszközöket nyújt a vezetőknek és tagoknak egyaránt. Ára 20 Leu. Megrendelhető az „Ifjú Erdély” iratterjesztésében, Kolozsvár, Ref. Theologia.

Nagy József.

Suzán (Jugoszlávia) folyó évi szeptember 18-án tartották meg a baranyai egyházvidék presbiteri, bibliaköri és ker. ifjúsági egyesületi konferenciáját. A presbiteri konferencián mintegy 100 presbiter jelent meg és hallgatták a „Jó presbiter kötelességeiről” valamint a körzeti presbiteri beosztás gyakorlati hasznáról szóló fejtegetéseket. Ezt követte a női bibliakörök értekezlete. Itten többek között határozattá emelték, hogy jövőre a bibliakörök csak kipróbált, keresztyényi életű éltesebb asszonyokat vesznek fel rendes tagokul, a többiek csak pártoló tagok lehetnek. Végül az ifjúsági konferenciát tartották meg, amelynek egyik leglényegesebb pontja volt az ifjúság lelki és testi sport és szórakozásbeli harmonikus képzése és vezetése.

A brailai (Orománia) református egyházközségben igen élénk egyházi élet folyik. Minden vasárnap, úgy délelőtt, mint délután rendes istentisztelet van. A délelőtti istentisztelet előtt a felnőttek számára egyházi ének-órákat, míg a gyermekek számára rendes vasárnapi iskolát tartanak. Rendes olvasóköriük van és ezenkívül könyvtárt is rendeztek be.

A marosvécsi Br. Kemény-család ősi várában nem mindennapi ünnep folyt le. Br. Kemény Jánosnak, a marosvécsi református egyházközség patronusának és egyúttal egyik lelkipásztorának a fiacskáját tartották keresztvíz alá a barokk-stílus templomban, amely ünnepélyes aktuson jelen volt dr. Makkai Sándor református püspök is. Magyar református népünk iránti szeretetének, ragaszkodásának és megbecsülésének igazolásául a marosvécsi református egyházközség egyszerű presbiterereit hívta meg br. Kemény János a keresztviszülői tiszt-ségére.

A Budapest-környéki református gyülekezeti munkások folyó évi, október 31, nov. 1—2. napjain tartották meg IX. évi konferenciájukat Budapesten, a budapesti-fasori templomban.

Elyriában (Amerika) a Nyugati egyházmege clevelandi körzete folyó évi szeptember 28-án igen látogatott presbiteri konferenciát tartott, amelyen a columbusi, loraini, east clevelandi, akroni, vest clevelandi és fairporti református egyházak presbiteriei jelentek meg összesen 78-an.

A széki református Egyházközség folyó évi október 12-én iktatta be, nagy ünnepélyességgel új lelkészét Csekme Adám volt cegéi lelkész. A papi beiktatási ünnepélynek az ad különös értéket és szépséget, hogy a papi hivatalba való bevezetést az új lelkész édesatyja: Csekme Ferenc gerneszegi lelkész, tb. esperes végezte.

Bukarestben a Református Nőszövetség heti rendes összejöveteleit a bibliaórákkal kapcsolatban, minden szerdán délután 4—7-ig, a Református Leányegylet rendes heti összejövetelüket vasárnaponként 4—7 óráig, míg a Biblia-órákat minden. Szerdán este 7—8 óra között tartják. A Református Iparos Kör biblia-óráit, a Koós Ferenc kör tagjaival együttesen tartják meg minden kedd este.

A Reformed Church és a Presbyterian egyház úgy a maguk egyetemén, mint egyes tagjaik és testületeik áldozatkészségéből következetesen minden évben alkalmat adnak arra, hogy minél több magyar theologus ifjú folytathassa tanulmányait Amerikában. A princetoni, lancasteri, pittsburgi és daytoni theológiák hallgatói között állandóan találkoznak magyar ösztöndíjas ifjak neveivel. A folyó taxéban Magyarországról két ifjú ment ki először a daytoni theológiára; az egyik a debreczeni, a másik a pápai theológiáról.

A fairfieldi református egyház vasárnapi iskolájának 116 növendéke közül 50 gyermek részeseült kiténtetésben azért, hogy a most lezárt negyedév folyamán egyszer sem mulasztották el a vasárnapi iskolát. Ezek közül 22 már aranytűt is visel, ami azt jelenti, hogy egy teljes éven át volt jelen minden órán.

Berlinben a templomokat, — amerikai mintára, — fényreklámokkal szerelték fel. A fénytransparen- sen koronként váltakozva bibliai idézeteket világítá- nak fel.

A székelymuzsnai református egyházközség folyó évi október 12-én avatta fel közel fél millióba került két tantermes új felekezeti iskoláját.

Az angol parlamentnek 20 olyan képviselő tagja van, akik prédikálják az igét. Ezek az ige hirdető képviselők minden évben egyszer összejönnek. Ez évi összejövetélükön Henderson külügyminiszter elnökölt, aki 50 év óta világi pap és 27 éve tagja a parla- mentnek.

A porosz képviselőház elfogadott egy indítványt, mely utasítja a kormányt, hogy terjesszen elő javas- latot a naptár oly irányú reformjáról, mely lehetővé tenné, hogy a húsvét az évnek mindig ugyanazon napjára essék.

A budapesti Református Theologiai Akadémia f. évi november 21-én, a dunamelléki református Egy- házkerület közgyűlésével kapcsolatban, ünnepelte meg fennállásának 75 éves jubileumát.

A londoni missziótársaság a „The John Williams V.” nevű hajóját a Fidzsi szigetek misszionáriusai rendelkezésére bocsátotta.

A pápai református Theológiára a folyó tanévben 45 lelkész növendék iratkozott be, ezek közül 17 az első évfolyamra.

Amerikában az egyik new-yorki gyermekbíró- ság jelentése szerint az általa előállított 4000 kiskorú bűnöző közül csak 3 volt olyan, aki a Keresztén- If- júsági Egyesület tagja volt.

A kolozsvári Ref. egyházmegye folyó évi október 10-én tartotta meg a szokásos évi közgyűlést a Theo- logia disztermében, élénk érdeklődés mellett. A köz- gyűlést követőleg lelkési és tanítói konferencia volt.

A kolozsvári Törökvis daleylet 10 éves fennállá- sának emlékére folyó évi október 19-én fényesen sikerült zászlószentelési ünnepélyt tartott.

Olaszországban a fasiszta nagy tanács határozata alapján törvénytervezetet dolgoztak ki a zsidóegyház- községek újjászervezéséről. A törvényjavaslat egy- ségesen rendezi a zsidó egyházközségek beosztását és felügyeletét. A legfontosabb rendelkezés az, hogy vála- menyki zsidóhitközségnek egységes szervezetbe kell tömörülnie, amely egységesen képviseli az egész olasz zsidóság érdekeit.

A Magyar Evangéliumi Keresztén Misszió Szö- vetség folyó évi október 3—5 napjain tartotta meg Budapesten a pogánymisszióról konferenciáját. A konferencián négy külföldi misszionárius is megje- lent. Nevezetesen: Uhlig Ernő német missziói szuper- intendens, Doeplé Frigyes és neje, akik Mánusz szi- getéről jöttek és Rabenasoló, madagaszkári benszü- lött misszionárius.

Cegléd városa a nyomor enyhítésére inségadó- vetett ki, melynek kulcsa a jövedelemadónál 10—15%, míg a keresetiadónál 10—15 százalék.

Sopronban folyó évi október 19-én ünnepélyes keretek között adták át hivatásának Erzsébet-tudo- mány egyetem evangélikus hittudomány kara szá- mára emelt új épületet.

Hollandiában folyó évi október 29-én ünnepelték meg a világ leghíresebb kálvinista egyetemének, az amsterdami „Vrije Universiteit” fennállásának 50 éves jubileumát.

Hollandiában, — Hervormde Kerk, — nagy ref. egyház újabb megnyitotta a templomi szószéket a nők számára is.

A protestantizmus védelmére alakult Nemzetközi Szövetség, mely két évvel ezelőtt Magyarországon tar- totta gyűlését, folyó évi október 5—7 napjain ren- dezte meg kongresszusát Zürichben. Az új elnök: dr. Slotemaker de Bruine volt holland miniszter, egye- temi tanár, ref. lelkész lett.

Franciaországban a protestáns theologusok száma emelkedőben van. Montpellierben 17, Párisban 13 és Strassburgban 12 új theologus iratkozott be.

Kecskeméten lélekemelő szép ünnepély között avatták fel a „Horthy Miklós református Tanító- képző-intézetet” és a „Bodoz Zsuzsanna református Leányotthonát”.

Magyarországon a Kultuszminiszter rendelete foly- tán folyó évi október 18-án Magyarország minden középiskolájában egy órát a finn-ugor testvériség méltatására szenteltek. Minden iskolában a tanárok ismertették a magyar, finn és az eszt nemzetek kö- zötti rokonságot, megemlékezvén a közös származás- ról, nyelvbéli és kulturális hasonlatosságokról.

A görögnyelvi Református Egyházmegyei Nőszövet- ség br. Kemény Jánosné elnöklete alatt folyó évi október 4-én Szászrégenben igen jól sikerült jótékony- célú irodalmi estélyt tartott.

A londoni New Chronicle Oroszországból kapott értesítése szerint november 1-től az Oroszország terü- letén élő papok, lelkészek, rabbik, kántorok, temp- lomi, orgonisták, előlmádkozók, templomszolgák és rituális metszők nem kapnak a hatóságoktól élelmi- szerjegyeket.

Az Egyesült-Államok legrégebbi könyvkiadója a 90 éves Frank Chandler kiadja most az „erkölcsös bib- liát.” A kiadó gondosan kicenzuráz a szentírásból minden olyan passzust, ami szerinte nem való pürítan erkölcsű emberek kezébe. Többek között hiányozni fog az új bibliából a Noé lerészegedéséről szóló rész is, mert ez — a Kiadó szerint, — megingatná az amerikai közönségnek a prohibícióba vetett hitét.

Az angol egyesült protestáns tanács a protestan- tizmus történetének illusztrálására kiállítást rendezett Londonban. A kiállításon bemutatott bibliagyűjte- mény tökéletesség tekintetében a British Múzeuméval is fel veszi a versenyt. Kiállításra került többek kö- zött a legelső angol nyelvű megjelent biblia, a Wyc- liffe-féle csodaszép kézirat, amely 1380—1384 között készült. Továbbá Tyndale első Újszövetség kiadása, amelyet 1534-ben Antwerpenben nyomtattak és a világ legkisebb bibliája, amelynek a fedőlapja alig nagyobb egy levélbélyegnél. Látható volt továbbá a kiállításon egy megszenesedett tuskó. Annak a mág- lyának a maradványa, amelyen Hoover püspököt megégették. A protestáns vértanúk vallatására hasz- nált kínzó szerszámok; egy falada, amelyen Tetzl 1517-ben Magdeburgban bűnbocsánatok vételárát gyűjtötte három hónappal Luther tételeinek kiszége- zése előtt. John Wesley methodista reformátor szó- széke stb. stb.

A kínai köztársaság elnöke f. évi október 23-án keresztény lett. A keresztelési szertartást Kuang kínai keresztény lelkész végezte, az elnök feleségének és két sógorának, továbbá a külügyminiszternek a jelen- létében, akik már előbb keresztényekké lettek. Az elnök különben methodista lett s így a kínai köz- társaságnak ezidőszerinti elnöke protestáns.

Szerkesztői üzenetek.

K. A. Sajóudvarhely. Örömmel veszem minden- kor írásaidat és meg vagyok győződve, hogy lapunk olvasói is velem együtt. Meleg soraidat hálással kö- szönöm. A jó emberek testvéri szeretete és elismerése a legdrágább földi jutalom. Szeretettel üdvözöllek. A. A.-val és D. D.-val együtt.

H. J. A külföldi stipendium ügyét alkalomadtán legjobb lenne élő szóval megbeszelnünk. Arra azon- ban nem számíthatsz, hogy olyan segílyt, vagy ösz- töndíjat nyerhess, hogy az magában elég legyen szük- ségleteid fedezésére. Én készséggel meg fogok mind- tent tenni, hogy terved sikerüljön. Köszönet írá- saidért.

L. L. A Rákócziáról szóló cikkedet annak idején a nagy terjedelme miatt nem tudtam közölni. Új cikkedet a következő számban hozom. Ujszülött kis leányod életére Isten áldását kérem és kívánom.

„Istennek nagyságos dolgai“

cím alatt fognak megjelenni december elején a könyvpiacra
a kolozsvári református theol. Fakultás akadémiái Istentiszteletén
az 1929–30. tanévben tartott

PREDIKÁCIÓK.

A könyv előjegyzési ára 120– Leu.

Megjelent! **ÚJ ÉLŐ KÖNYVEK.** Megjelent!

„AZ UR CSODÁSAN MŰKÖDIK“ Bibliaköri vezérfona
III. évi anyaga.

Ára 20 Leu.

Teljes új feldolgozásban, az eddiginél gazdagabb tartalomban jelent meg az új vezérfonal.

MI A KÜLMISSZIÓ?

A külmiszió összes kérdéseit felölő füzet, gazdagon illusztrálva jelent meg. Alkalmas a téli ifjúsági,
nőszövetségi összejöveteleken, vallásos estélyeken való felolvasásra.

Ára 25 Leu.

KOLOZSVÁRI
TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK R.-T.
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7.

Betéteket
előnyös kamattal fogad el és rendszerint
felmondás nélkül fizet vissza. - Olcsó kölcsönö-
ket nyújt.

Fiókjai: Dej, Dicsőánmártin, Alba-Iulia, Târgu-Mureș,
Oradea és Timișoara. (Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehé-
vár, Marosvásárhely, Nagyvárád és Temesvár.)

Saját tőkéi: 143 millió Lei.

Affiliált intézetek:

Torda-Aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Turda (Torda),
Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénz-
tár Rt. Alud (Nagyenyed), Udvarhelymegyei Taka-
rékpénztár Rt. Odorheiu (Székelyudvarhely) és
Cristur (Székelykeresztúr), Szászrégenvidéki
Takarék és Hitel Rt. Reghin (Szászré-
gen), Népbank Rt. Huudin (Bánffy-
Hunyad), Szamosújvári Hitel-
bank Rt. Gherla (Sz.újvár)

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez.
Áruraktárai a vasut mellett.

GAZDÁK
TAKARÉKPÉNZTÁRA

KOLOZSVÁR,
Calea Victoriei
38

Betéteket legelőnyö-
sebben kamatoztat,
váltókölcsönöket
folyósít.

Megjelent!

Gyermekeknek legalkalmasabb
karácsonyi ajándék!

Megjelent!

László Marcella:

„A mesélő király kisasszony”
című mesés könyv. Ára 10 Leu.

Minden 10 darab megrendelt mesés könyv után 1 darabot díjtalanul ad az
Ifjú Erdély Kiadóhivatala Kolozsvárt, Ref. Theologia.

KÁLVINISTA VILÁG

SZERKESZTI Dr. TAVASZY SÁNDOR

Megjelenik minden hónapban kétszer - Előfizetési díja félévre 60 Lel. Egész évre 120 Lel
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 38
Kéziratok, előfizetési díjak ide küldendők

V. ÉVFOLYAM

1930. DECEMBER 15.

24. SZÁM

Karácsonyi ünnepi konceptus.

— Ünnepi légátusaink megbízó levele. —

Az erdélyi református egyházkerület kolozsvári theologiai fakultásának tanári kara testvéri üdvözlését küldi a légátust fogadó gyülekezeteknek és híveiknek!

Kedves Atyámfiai!

A nyomorúság úgy megnőtt ebben a világban, hogy ma már az a rettenetes veszedelem és kísértés fenyegeti még a keresztyén híveket is, hogy érzéktelenné és némákká válnak a karácsonyi örömmüzenettel szemben. Kétségtelen, hogy ma az ember szüksége és nyomorúsága súlyosabb és nagyobb, mint a ma élő ember életének bármely korábbi idejében csak volt. Azonban az is kétségtelen, hogy ez a mai nyomorúság és szükség csak kirívó kifejezése annak az állandó nagy szükségnek és nyomorúságnak, amely a mindenkor ember emberi természetből következik. Nem a viszonyok az okai a mai nyomorúságnak, hanem az ember bűne az oka a mai viszonyoknak. Ezért a karácsonyi örömmüzenet nem a mai viszonyoknak szól, hanem a bűnös embernek szól. Ezért a karácsonyi örömmüzenet nem a mai viszonyokon akar segíteni, hanem az emberen akar segíteni. Ezért ennek a világnak nem okos tervek, nem új és bölcs reformokra, hanem Szabadítóra van szüksége. Szabadítóra, akit az Úrnak lelke megnyugszik: bölcsésgnek és értelemnek lelke, tanácsnak és hatalomnak lelke, az Úr ismeretének és félelmének lelke. Szabadítóra van szüksége az embernek. Szabadítóra, aki „gyönyörködik az Úrnak félelmében és nem szeméinek látása szerint ítél és nem füleinek hallása szerint bíráskodik: Igazságban ítéli a gyöngéket és tökéletességben bíráskodik a föld szegényei felett; megveri a földet szájának vesszejével és ajkai lehevel megöli a hitelent. Derekának övedzője az igazság léssen és veséinek övedzője a hüség. (Ésaías 11:2—5).“

Ilyen Szabadítóra vár ez a világ! Ez a Szabadító pedig nemcsak itt van, hanem újból és újból eljön, mindig nagyobb dicsőségben és mindig győzelmesebb erőben és hatalomban. Jön pedig nemcsak mint olyan valaki, aki ítél, hanem mint olyan valaki, aki maga az élő ítélet. Ahol Krisztus megjelent, ott az Uristen Lelke tölt be mindeneket. Ahol Ő van, ott van bölcsesség, jóra vezető tanács, ott van hatalom, mert ott van „az Úr ismeretének és félelmének lelke.“ Nekünk nem elég tehát csak hallani és meghallgatni a karácsonyi örömmüzenetet, hanem engedelmesen el kell fogadni a ma született Megváltó Ur Jézus Krisztust. Mindenki egy királyságot hordoz a szívében — mondja a mi Kálvin Jánosunk. Attól függ a szükségtől és a nyomorúságtól való szabadulásunk, hogy ennek a bennünk élő királyságnak ki a Királya. Ha te magad vagy óh ember! ezzel eldőlt a sorsod, te a halál martaléka vagy! Ha a Krisztus a te királyságod egyeduralkodója, akkor meg vagy mentve, nemcsak ennek a világnak a sok és sokféle nyomorúságától, hanem meg vagy mentve saját magadtól, mert az ember legnagyobb ellensége az ember és pedig az ember önmön magának.

Krisztus az, akiben eljutunk a lehetetlenre: Krisztussal együtt tudunk gyönyörködni az Úrnak félelmében. Krisztus maga az, aki hordozza az Úr félelmét és az Ő Istensége fenségét. Ez ragyogott a betlehemi mezők felett, a megdicsőülés hegyén, a Golgotha keresztye felett és ezt a fenséget sugározta a feltámadt Ur Krisztus.

Az Isten félelmének fenségét sugározza a betlehemi gyermek, ez a fenség tölti be a betlehemi istállót és a mezőket, ez ragyog a József és Mária lábanyomában. Ennek a karácsonyi éjszakát betöltő isteni fenségnek a hirdetésére küldjük a mi testvéreinket; theologiai hallgató ifjú atyánkfíát, hogy tegyen bizonyosságot arról az egyetlen nagy

„esemény“-ről, amely az első karácsony-estét betöltötte. Az Úr tegye áldottá az ő bizonyágtételét a hivek között.

Az erdélyi református egyházkerület kolozsvári theologiai Fakultása nevében kívánok áldott és békességes karácsonyi ünnepet.

Kolozsvárt, 1930. Karácsony hava.

Dr. Tavaszy Sándor,
igazgató-professzor.

Mint meghaltak és im élők!*

Lehet-e világosságot gyűjtani a megálatkodottság fekete napjaiban? Mikor száz meg száz rekedt torok vigyáz arra, hogy a fény, a tűz, a melegség, a világosság megszűnjön, elhamvadjon, összeroskadjon ebben a megpróbált életben!? Mikor szürke hamuhullás öltözteti mindenütt gyászba ezt a szomorú világot és a meleget adó zsarátnokok már elégettek minden értéket: a türelmet, megértést, jószívet, tisztalelkűséget, munkát és sikert.

Lehet-e még lángra lobbantani a szíveket? Mikor a nyirkos, sötét, őszi éjszakákon a bosszú, az irigység, a bűn, a gonosz gondolat ólálkodik titkon az utcákon, lopózkodik be házukba s elviszi lelkünk nyugalma s eldorbézolja Sátán cimborájával a család boldogságát. Lehet-e beszélni ragyogó, új élet felé mutató hajnalról fényről, mikor a mai emberiség egy nagy temetésre készül s egymás után oltogatja ki a lámpákat!? Lehet-e beszélni ébredésről, mikor nehéz, éber álmunkban lefelé zuhanunk s ez emberi kéz nem talál sehol segítséget, oltalmat, védelmet ütődő bukásában, mert csak lefelé keres és kapkod — imára pedig nem tudja összekulcsolni meggémberedett kezét!

Lehet, sőt kell: mert nélküle megfagyott lelkek és kialudt szívek lennének! Szabad és áldás ez a fény, mert nélküle nem érik meg a mindennapi kenyér s az önzés jéggé fagyasztaná arcunkon eredendő bűneinket s egy hideg, sivár, kietlen, örök tél borúlna erre az Isten dicsőségére teremtett, fenséges univerzumra!

Ezt mondják nekünk most, ebben az ünnepeles hangulatban, ezt tanítják nekünk ezek a lángra gyúlt, szent templomfalak! Megszomorodott, bánkódó, zokogó, kétségbeesett embertársam: van menekülés, van ébredésed, van jóreggeled — ezt ragyogja itt minden fény-súgár, melyet a székelyudvarhelyi kálvinista, magyar asszonyok imádkozó szíve szőtt a fejünkre hulló, fénylő fényözönné. „Mint isme-

* Ez a beszéd rövidebb összefoglalása annak az előadásnak, melyet a szerző a székelyudvarhelyi Református Nőszövetség által megépített templomi világitás bemutatása alkalmából mondott el az istenházban.

retlenek és mégis ismeretesekek; mint megholtak és im élők; mint ostorozottak és meg nem öltöttek, mint bánkódók, noha mindig örvendezők; mint szegények, de sokakat meggazdagítók; mint semmi nélkül valók, de mindennei bírók!“ — mondja az Ige világossága mellett Pál apostol.

Nem kell más, mint egy bátor vonással húzzuk ki az életünkből azokat az értelmetlen, kúsza sorokat, dadogó beszédeket és tökéletlen tetteket, amely az emberi szívnek olyan jól esett hízogó öntetszésében, de amely nyílt és bűnhődésre méltó lázadás volt Isten parancsolatai ellen! Nem kell más, mint csöndöt kérni magunk ellen a Mindenható ítélőszéke előtt! El kell hagynunk a magunk bölcsességét, ami a kárhozatba vezetett kényelmes, széles országútján, melynek oldalán a hünnök gyönyörű, de mérges virágai nyitottak. El kell hallgattatni az embert, s meg kell hallgassuk az örömhírt, az evangéliumot lelkiismeretünk dobogó visszhangjában, az Isten igéjének elmaradhatatlan áldása alatt! Ki kell már egyszer mentsük a lelkünket e világból, a perlekedő családi viharból, a csúfolkodó emberek ragadós sártengeréből, az élet ezer nyüggős, lelketlen bilincsei közül s el kell hozzuk ide a templomba, Úrasztala elé imádságban, énekekben és alázatlan! S innen a meggyúlt lángokból vigyünk haza most paraszt a lelkünkben — az Úr Jézus Krisztus világot megváltó szerelméből. Ezzel gyűjtsuk meg a szobában melegítő tűzhelyet, mikor meg tudunk egymásnak bocsátani, mikor csak szeretni, szenvedni, tűrni és tűrni tudunk!

Csodálkozunk, hogy tönkremegyünk, vajjon imádkoztunk-e mindig; csodálkozunk, hogy megaláztak, vajjon miért voltunk felfuvalkodottak? Csodálkozunk, hogy lelkünket vad indulatok tépdesik rongydarabokká — vajjon kértük-e a békességet, akinél egyedül található, aki hatalmasabb a legerősebb embernél és a leggazdagabb királynál, akinek bölcsessége egy nagy világot kormányoz biztos és fenséges harmóniában: az Úristentől? Csodálkozunk, hogy terveink, számításaink ellenkeznek a Mindenható parancsolataival, oh vegyettek elő azt a drága, ősi bibliát, amit a polcon a boldogtalanság pora fed le — olvassátok, imádkozzatok, táplálkozzatok belőle, kérjetelek segítséget, oltalmat attól, aki egyedül tudja nektek megadni, az Úrtól!

S akkor tapasztalni fogjátok, hogy titeket nem érhet semmi baj, semmi veszedelem mert a jó Isten van mellettetek!

Keresztyén testvéreim! Ne zúgolódjatok, mikor azt mondjátok, hogy Ti jártok a templomba s mégis szerencsétlenek vagytok! Aki csak a házi sepregetés elől menekül vasárnap a templomba, de otthon a csendes, imádkozó bibliaolvasást naponta nem gyakorolja, aki inkább a szomszédától kér tanácsot, mint az örök-

kévaló Igazságtól, az Istentől. . . oh, akkor ne csodálkozzunk, hogy terveink holtpontra jutottak s az egész világ gazdasági számítása Isten nélkül a katasztrófa szélére érkezett!

*

Még mást is mondanak nekünk ezek a felvillant lángok, melyek mindenike mögött ott dobog egy-egy Istennek ajánlott boldog, szenvedő asszonyszív . . .

Istennek kegyelmes parancsa az is, hogy minden éjszaka, minden sötétség után jöjjön a fény, a hajnal, a világosság s minden szenvedés és minden megpróbáltatás után virradjon fel az öröm és a boldogság!

A szenvedés olyan iskola — mondja egy-egy magyar író —, ahová a Mindenható jó kedvében ad be minket, hogy megtanulva a leckét, nemesebbek, jobbak és tisztábbak, vele együtt boldogabbak lehessünk! A bűbánat, a szenvedés csak álruhába öltözött áldás! Némely virág csak szétmorzsolva tudja illatát szétterjeszteni, némely ember csak megpróbálva tudja megkeresni elveszettnek hitt lelki ismeretét! Dante a legnagyobb nyomorban és nélkülözésben írta meg száműzetésének idején a világirodalom egyik remekművét. Boileau francia meseköltő — saját számítása szerint — mindenképen híres és kitűnő ügyvéd akart lenni. Azonban egyik nagyobb tárgyalásánál szépen felépített, hatalmas beszédét a hallgatóság harsányan kikacagta, mert ez Istennek a számítása, az Istennek a predesztinációja az volt, hogy Boileau költő legyen! *Ne a mi mértékünkkel mérjük Istennek csodálatos dolgait, hanem mindig mindent állítsunk oda az Ige világossága elé!* Itt ezek a dolgok, melyek a mi véges eszünkben valami skandalumot jelentettek — az Ige világossága előtt azok a dolgok egyszerű és természetes megoldások lesznek. *Isten előtt azok a dicsőségek, melyekre olyan büszkék és hivalkodók vagyunk — hiábavaló szemétté változnak! Más az Úristen kalkulációja és más a mi számításunk s mi olyan dörék és félkegyelműek vagyunk, mikor azt gondoljuk, hogy a mi számításunk, a mi műveltségünk a helyes és Isten, aki minket is teremtett — tévedett!* Mi akarjuk kormányozni az eget s az imádkozást felesleges időlopásnak minősítjük s csodálkozzunk, hogy munkánk, melyre minden tehetségünket, műveltségünket, minden időnket ráfordítottuk, még az imádság idejét is, eredménytelen és sikertelen maradt!

*

Ezek az égő szívek, melyeknél itt a templomban újra megkeressük megcsúfolt életünket: beszélnek a református nőtársaságok magasztos hivatásáról is, mikor rávilágítanak arra a keskeny, nehéz, de egyedüli igaz útra, amely a kegyelemhez vezet. Ahányszor itt a templomban belenézünk egy-egy égő szívbe, jusson eszünkbe az a fájdalom, melyet egy özvegy édesanya érez, mikor két, kis apátlan fiacskája

a száraz kenyér után zokog magára hagyatva hideg szobájában; mikor ezek a sugarak ráesnek meleg, gondozott ruhánkra — lássuk meg a rongyos testvérünket is, akik dideregve átkozzák ezt a modern, ezt a pogány kereszttyenséget! Ennél a fénynél kell megértsük, hogy egy emberi élet csak egy szempillantás a jó Isten kalendáriumában, tehát nekünk nincsen szükségünk zaklatott vagyokra s nincsen érzésünk a gonoszságok kitalálására! S áldott lesz az a gyülekezet, áldott lesz az az ember, akit most megigéz az a templomi fény, aki itt az istenházában megtalálja életének célját; életének útját; aki most bezárja megérdemelt boldogtalanságának az ajtaját s kinyitja szívét a Szentírás tündöklő fényzőnének!

Lévai Lajos.

Ékesség hamu helyett.

Esaiás 63:1—3 versek:

„Az Úr lelke van én rajtam azért mert felkent engem az Úr . . . hogy tegyek Sion gyászolóra, adjak nekik ékességet a hamu helyett.“

Megzendül hát újra a felhőkből templomainkban, ajkainkról Jézus drága neve, angyalok énekelte édes evangélioma: „Dicsőség Istennek, a földön békesség; az emberekhez jóakarát.“

Dicső kiáltás, himnus és ujjongás arról, akin az Úr lelke állandóan nyugoszik kit Isten rendelt és kent fel, ki örvendetes izennel jön a szelidekhez, békességre törekvőkhöz, hogy a megtört szíveket bekötözgesse és a foglyoknak szabadulást hirdessen.

„Vigasztaljátok, vigasztaljátok az én népemet“ — szólott régtől fogva a Szentlélek a prófétákban és a Lélek jövendölte, hogy majd beteljesedik az ige: „oh Jeruzsálem, te örömmüzenetnek hirdetője, hágy magas hegyre, hogy minden város és falú hallja: Eljött a te szabadítód, megszületett a te királyod, oh ujjongj hát szent örömben szorongatott, megtört emberi szív, mert lásd, itt van ő, mert lásd, itt van a te Istened!“

És a prófécia betölt. A Messiás, a dicsőség királya, lelkünknek megváltója megszületett, látták, mint „Istent testben“ imádták.

Mi pedig, mi újra emlékezünk Betlehem glóriájára, az Istenben való boldogság elrejtettségére, a mi olyan nagy, gondolunk, emlékezünk annak az örök jóakarát fiának,

Keresztyén kritika

„Egy őszinte Anonymus“. A Református Lelkészek Lapjájának legutolsó számában ezzel az aláírással jelent meg egy kritikának szánt fogalmazvány, amely mérhetetlen göggel és az ítélőképesség hasonló mértékű hiányosságával támadja meg dr. Nagy Géza „Kálvinista jellemképek“ c. könyvét. Dr. Illyés Géza lelkésztestvérünk, a jeles egyháztörténész a Református Szemle 33. számában alapos analízissel és körültekintő tudományos gondossággal utasította vissza ezt a nagyon elfogult és minden részében alaptalan kritikát. A dr. Illyés Géza ellenkritikája nagyon megkönnyíti a mi munkánkat. Annyira, hogy mi csupán *hangsúlyt* kívánunk adni az ő megállapításainak. A „nem-őszinte Anonymus“ tanulja meg, mert még nem tudja, hogy a magasabb és tisztább értelemben vett *historia* a *historiai események és adatok folyton megújuló tudományos megítélésében él*. A *historia* a multnak, mint jelennek a módszeres tudományos megállapítása és értékelése. A komoly *historia* — amint Bornhausen mondja — a multnak, ami volt és a jelennek, ami van a szinthezise. A *historia* nem elégszik meg az események kauzális magyarázatával, hanem keresi azt, ami egyes, ami sajátos, ami nem szükségképpen, hanem ami esetleges, mert irracionális, azaz — tudományos nyelven kifejezve, — keresi a *historiai* kauzalitás mellett a *historiai* „kontingenciát“. Aki *historiával* foglalkozik, annak tudnia kell, hogy a *historiában* tulajdonképpen értelemben nem is lehet beszélni *historiai magyarázatról*, hanem *historiai értelmezésről*. Ezért nem lehet *historiai* kérdéseket véglegesen lezárni. A *historiai* értelmezés pedig a tények, a személyek átélését és a velük való azonosulást teszi fel. A tények ismerete nélkül nincs *historiai* tudományosság, de viszont a tények ismerete még senkit sem tesz tudós *historikussá*, ha nem tudja a tényeket nemcsak rekonstruálni, hanem az egymással való belső összefüggésük alkatában megragadni. A „nem-őszinte Anonymus“ tanulja meg, hogy dr. Nagy Gézának abban van a különös ereje, hogy tudja a *historiai* tényeket is, tudja azokat, tárgyi egészükben, rekonstruálni is, de különösképpen tudja azokat „értelmezni“ és a jelenkor számára megszólaltatni. És végül arra kérem a „nem-őszinte Anonymus“-t, hogy vesse ki a szívéből a rosszindulatot, mert higgye el, hogy ez tette szemei előtt a Nagy Géza könyvét olyan feketévé. És végül maradjon „Anonymus“ *kifelé* mind-

addig, amíg csak mérges nyálkát tud másokra fecskendezni, de ne maradjon „Anonymus“ tovább *befelé*, hanem hallja meg az Isten ítélete alatt a saját nevét.

T S.

Az ember megítélése. A Református Diákmozgalom c. és a budapesti Soli Deo Gloria kiadásában megjelenő folyóirat utolsó számában László Dezső utazó titkárunk egy cikket írt az Erdélyi fiatalok c. alatt. Ebben a cikkben a következő megállapítást teszi egy helyen: „Szabó Dezső erdélyi ember, az erdélyi fiatalok sokat tanultak tőle. S ha megbotránkoznak is kimondom, hogy egy sem volt igazán erdélyi, aki őt Erdélyben elítélte. Innen lehet látni, hogy ki ő igazában. Nem az ember, hanem a *gondolat*, a szimbólum. A kálvinizmus a legjobb emberről is tudja, hogy csak féreg.“ Ha itt csak Szabó Dezsőről lenne szó, egy szót sem vesztegetnénk erre a megjegyzésre. Itt azonban egy súlyos *theologiai* és *értékelésbeli* hiba van, amelyet ki kell emelnünk, mert mint lappangó *gondolat* még sok bajt okozhat az emberek emberi megítélésében. Először is azonban bevallom, hogy azok közé az „erdélyi szellemű“ emberek közé tartozom, akik elítélték ennek a szegény embernek a nemzetárulását, bár én magam sohasem tettem szóvá, mert sohasem tartottam őt komoly embernek. Továbbá azt kell megállapítanom, hogy a *gondolat*, amit hozott *novum* a magyar szellemi élet történetében. A „magyar fajiság“ *gondolatát*, különböző módosításban, sok magyar politikus képviselte és politikailag szolgált. De ha meg is hagyjuk ezt a *gondolatot* a Szabó Dezső eredeti sajátjának, akkor sem tudjuk őt magasabbra emelni, mert hiszen a *fajiság maga még nem érték*, lévén a *fajiság egy természeti adottság*, valami egészen *tényszerű*, ami sem a *nemzetnevelés útját*, sem a *nemzetfenntartás módját még nem képes meghatározni*, épen azért, mert még nem érték. — De ennél is fontosabb az amit a megítélésre vonatkozólag mondani akarunk. Kérem László Dezsőt, hogy ne felejtse el különbséget tenni, az embereknek az Isten színe és az emberek színe előtt való megítélése között. Az ember az Isten színe előtt valóban féreg, de csak az Isten mértéke alatt. Ezt a mértéket azonban Isten fenntartotta magának s azt úgy alkalmazza, hogy abból a Jézus Krisztus közösségében csak kegyelem és áldás fakad. Ha ellenben az ember él ezzel a mértékkel s az ember mondja ki ezt az ítéletet, azzal vagy a saját dölyfösségét növeli, amikor mást féregnek nyilvánít, vagy pedig, ha mint felmentő ítéletet alkalmazza, — amint azt László Dezső is teszi — az erkölcsi közönbösséget terjeszti, Isten ítéletének mértéke alatt féregnek vállom magamat, de ezzel nem vagyok feljogosítva arra, hogy levegyem a lelkiismeretemről, vagy a mások

lelkiismeretéről a felelősség terhét s szabadon vétkezzen, vagy szabad utat nyissak a vétkezésre mások előtt, azzal az indoklással, hogy *így is úgy is csak féreg vagyok*. Ha az ember alkalmazza az Isten ítéletének mértékét, abból az következik, hogy féreg vagyok s itt vége van mindennek, mert semmit nem tehetek ez ellen. Ha azonban Isten alkalmazza az emberre ezt a mértékét, úgy ebből az következik, hogy az ő ítéletének mélységében az új élet áldott forrása nyílik meg. Féreg vagyok, de *felelős* vagyok. Féreg vagyok, de a *kötelesség* mázsás súlya alatt élek. Féreg vagyok, de *megbízásom* van. Isten az ő ítélete alatt egy új világot nyit meg előttem, amikor az erkölcsi cselekvés normáit iktatja be az én életembe és megmutatja nekem, hogy ember csak addig vagyok, amíg engedelmesen alárendelem magamat ezeknek a normáknak.

Másrészt meg kell állapítanom, hogy kétségtelen dolog, hogy a gondolat mindig nagyobb, mint az ember és a gondolat igazsága nem függ az azt képviselő ember minőségétől, *de viszont az ember értéke és minősége attól függ, hogy mekkora engedelmességgel és készséggel fejezi ki életében a gondolat igazságát. Aki a saját élete gondolatát léptenyomon kicsufolja és megtagadja, az nem méltó arra, hogy annak a gondolatnak az igazságára, mint sajátjára igényt tartson és nem méltó arra, hogy nevét a gondolatával együtt bárki is zászlajára írja.* T. S.

Szabolcska Mihály a vallásos költő. Alig hunyta be szemét Szabolcska Mihály máris megindult az értékelése. Ezeknek a sorát nyitja meg a Magyar Ifjúság c. alatt Budapesten megjelenő lap legutolsó száma. Erről lapról azt kell tudni, hogy a budapesti Keresztény Ifjúsági Egyesület kiadványa és Karácsony Sándor szerkeszti. A cikk írója Fehér Gábor nevet visel. Főlényesen állapítja meg, hogy „ma még csak igen kevesen képesek elfogulatlanul ítélni” a Szabolcska költészetéről. Az alig négyhasábos kis cikk írója arra vállalkozik, hogy megnyissa a tárgyilagos ítélezések sorát, és pedig azzal a nagy problémával kapcsolatosan, hogy *vajjon milyen vallásos termékekből elégült ki annak idején, sőt részben a mai napig a magyar protestánsizmus egy nagy részének lelkivilága?*

Nagyon tárgyilagos szeretnék lenni ennek a kérdésnek a megítélésénél. Felvetem mindezekelőtt a következő kérdéseket: Vajjon jogosult és igazságos dolog-e a költővel szemben, még ha „vallásos” költőnek is nevezzük az illetőt, hogy a vallásos kielégülés igényét támasszuk vele szemben? És helyénvaló-e hogy ennek az igénynek a kielégülésétől tegyük függővé költői értékének a megállapítását? Vajjon, van-e pl. a magyar irodalomban költő, aki a vallásos kielégülés igényének meg tudna felelni? És vajjon, van-e egyáltalában

ilyen költő? De maradjunk csak a magyar irodalomnál. Vajjon, ha ezt a szempontot alkalmazzuk pl. Tompa Mihályra, jutunk-e jobb eredményre, mint amilyenre a cikkíró Szabolcskánál jutott? Ugy vélem, nem. Sőt rosszabb és még elítélőbb véleményre fogunk jutni, mert a Tompa vallásos költészete, vallásos szempontból, még sivárabb kornak a kifejezője. A Tompa költészete merőben magán viseli kora racionálizmusának minden erőtlenségét és laposságát. Költészetéből ugyanaz a hang csendül ki, amely prédikációin is végig húzódik. És kérdem: vajjon jogosult dolog lett volna, ha az esztétikai becslés és az irodalomtörténeti megítélés Tompa egész költészetét a vallásos kielégülés igényével mérte volna? Mert a Fehér Gábor cikke ezt teszi Szabolcskával. Pedig a költő nem próféta és nem ígerhírdető és a költészet nem prófécia és nem ígerhírdetés. A prófécia és az ígerhírdetés egyrészt és a költészet másrészt más és más kategória és más és más sorban tartoznak. A már elmúlt liberális világnézet maradványa az, hogy ezeket egymással összecseréljük. Mondjunk le arról, hogy a költészetel szemben olyan igényeket támasszunk, amelyeket az nem tudhat kielégíteni. Hamis és komolytalan frázis volt az, amikor a költőről azt mondtuk, hogy a prófécia magasságáig szárnyalt. És ugyanilyen komolytalan dolog volt, amikor a költő szavát „igé”-nek neveztük. Mit várhatunk tehát a költészettől és épen a „vallásos” költészettől? Semmi mást. nem kevesebbet és nem többet, mint azt, hogy *a különböző emberi viszonyok által meghatározott vallásos hangulatnak és érzelm-világnak egészen sajátos és merőben szubjektív kifejezést adjon. Ez pedig Szabolcskának nem kevésbé sikerült, mint Tompának, vagy akár csak Aranyak is.* Kétségtelen, hogy a Szabolcska vallásos költészete nem fog át szélesebb területet. Ő a magyar falu nem nagyon szövevényes érzelmi és hangulati reflexeinek a kifejezője, de ennek adaequat kifejezője. Hangulati és érzelmi kifejezései nagyon alkalmasak arra, hogy ugyanazt a hangulatot és érzelmet mibennünk is kiváltsák s így légkört teremtsenek a legkülönbözőbb vallási igényeknek is. Szabolcska nem száll le a bűnbánattartás és a bűnbánathírdetés szenvedéssel teli mélységeibe. Ő inkább a nyugodt hangulatú és békés érzelmű vasárnap-délutánok és a nagy ünnepi előesték halkszavú költője, de ebben *annyira tiszta és nemes, határozott jelentéssel bíró és igaz a hangja, hogy minden reflektálás és kommentálás nélkül azonnal a szívünkbe csap.* — Hogy a verselési technikája elmaradt, ez sem von le semmit az értékéből, mert hiszen, épen ma arra tanítgatnak költőink, hogy a technika nem döntő, sőt a technikai kezdetlegességet még előnyösnek is tartják.

Pósa Lajosnak a magyar gyermekirodalom szelídlelkű úttörőjének, a magyar gyermekek költőjének a szobrát, fényes ünnepek között avatták fel Budapesten folyó évi október 26-án.

Céldömlőkön ment végbe Magyarországon az első egyházmegyei ifjúsági vezetőképző tanfolyam, amikor is a kemenesaljai egyházmegye 40 lelkipásztora, tanítója és buzgó fiatalembere 2 napos együtt-lét alatt az ifjúsági munka legfontosabb elméleti és gyakorlati kérdéseivel ismerkedhettek meg.

A genfi Nemzetközi Munkaügyi hivatal világstatisztikája szerint az egész világon a munkanélküliek száma: 15 millió. Legnagyobb a munkanélküliség Angliában, Németországban, Amerikában és Csehszlovákiában. Legkevesebb Franciaországban, ahol mindössze 964.

A zilahi református egyházközség bensőséges meleg ünneplések között ünnepelte meg folyó évi november 2-án Kádár Géza lelkész-esperesnek 25 éves lelkészi jubileumát.

A budapesti egyetemi tanács a magához hívott ifjúsági vezetők előtt annak az óhajának adott kifejezést, hogy amikor az embertársaiknak még a mindennapi száraz kenyerük is kétséges, és a nyomor olyan aggasztó, az egyetemi polgárok ne tartsák meg a hagyományos, fényes és költséges báljaikat.

A budapesti Református Theolgoia Akadémián a hallgatók között megalakult a külmisziói csoport, melynek tagjai maguk is vállalkoznak a pogányok között teljesítendő hittérítői misszióra. Máris jelentkeztek a csoport tagjaiból négyen.

A pesti református egyházmegye határozatilag kimondotta, hogy bál avagy kabarészórás előadás református név alatt senki által és semmi körülmények között nem rendezhető. Ilyen rendezésért az esperesi hivatal a presbiteriumot fegyelmi úton teszi felelőssé.

A Tiszántúli Református Egyházkerület Baltazár Dezső püspök és gróf Dégenfeld Pál főgondnok elnöklété alatt folyó évi november 19-én és következő napjain tartotta meg rendes évi közgyűlését Debreczenben.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület folyó évi november hó 12-én tartotta meg közgyűlését Sulyok István püspök elnöklété alatt.

A Dunamelléki Református Egyházkerület dr. Ravasz László püspök elnöklété alatt folyó évi november 22-én tartotta meg közgyűlését.

Az Északamerikai Egyesült Államokban az 1929 évben 14 milliót tett ki az eladott Bibliák száma. Míg a világ többi részében 36 és félmilliót. Vagyis összesen 50 és félmillió Biblia talált gazdát. Tekintve, hogy egy esztendőben kb. 31 és háromnegyed millió másodperc van, csaknem minden másodpercre két Bibliának a megvásárlása esett. Nincs a földön könyv, mely kelendőség tekintetében a Bibliához volna hasonló.

A genfi munkaügyi hivatal legújabb kimutatása szerint az egész világon 57.000 mozi játszik. Ebből 25.000 Németországban és 4000 Angliában.

Bukarestben folyó évi november 30-ával kezdetét vette a magyar diákoknak magyar családoknál való vendégül látása. Minden remény meg van arra, hogy legalább 120 Bukarestben tanuló magyar diák vasárnaponként magyaros vendégszeretétben részesül és felveszik a társadalmi kapcsolatot is az ottani magyar családokkal.

Románia egész területén az országos népszámlálást folyó évi december 29-én fogják megkezdeni.

Az egri református kisgyermek- és lelkes gyülekezet folyó évi december 7-én avatta fel új templomát, haragszenteléssel egybekötve. Ez alkalmából, miután a templomszentelés és a mai inséges idő az Egyház-tanács szerint nem alkalmas arra, hogy fényes ebédet rendezzenek, felekezeti különbség nélkül, száz szegénynek ingyen ebédet adtak.

Olaszországban Mussolini hetiltotta a szokásos és költséges újévi gratulációkat.

Magyarországon Zala megyében alispáni intézkedésre adventben sem táncvigalomra, sem záróra meghosszabbításra engedélyt nem adtak.

Gloucester-ben, az első vasárnapi iskola megalapításának 150-ik évfordulója alkalmából ezen sikolák alapítójának: Róbert Raikes-nek emlékére szobrot emeltek.

A tiszántúli Református Egyházkerület és a debreczeni kollegium anyagi ügyeinek rendezése céljából egy önálló Egyházi Takarékpénztár és pénztintézet felállítását vették tervbe.

Jugoszláviában a miniszterelnök a belügyminiszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki, hogy mindazok a vadházasságok, ahol a házasságkötésnek törvényes akadályai nincsen, megszüntetendők. Vagy úgy, hogy az illetők kössenek törvényes házasságot, vagy úgy, hogy hatóságilag választassanak szét.

Londonban erős mozgalom indult meg a vasárnapi munkaszünet teljes megtartása érdekében. A terv szerint nemcsak az üzleteket, gyárakat, műhelyeket tartanák zárva, hanem vasárnap nem lesz se színház, sem kávéház, sőt még rádió sem.

Ez a munkaszüneti mozgalom Egerben is megindult. A város polgármestere hirdetményben közölte, hogy január hó 1-től kezdve teljes vasárnapi munkaszünetet rendel el.

A világ legnagyobb harangjátéka a new-yorki Rockefeller Baptista Egyház tornyaiban van. A harangok száma 72, a legnagyobb 20 tonna körüli. Az összesnek a súlya 100 tonna.

Bukarestben folyó évi november 23-án tartották meg a bukaresti magyar főiskolai hallgatók az első kultúrestélyüket, igen nagy érdeklődés mellett.

Debreczenben a lágymányos-kelenföldi egyházrész parochialis tanácsa elhatározta, hogy a tanács tagjai minden istentisztelet előtt a tanácsteremben gyülekeznek és közös imádkozás után testületileg vonulnak templomba. A szegénygondozás megszervezésére pedig a tanács diakonusokat választott.

A kolozsvári Ifjúsági Keresztény Egyesület az „Iris” telepi imaházban folyó évi december 14-én vallásos ünnepélyt rendezett. A befolyt perselyes adományt az Iris-telepi szegény gyermekek karácsonyi segélyre fordították.

Németországban van egy hivatal, mely vigasztalással foglalkozik. Egy fiatal lelkész alapította, aki néhány hónapi boldog házasság után elveszítette ifjú feleségét. A lelkész hívő lelke fellazadt, miért épen ő az áldozat? Miért épen neki kellett elveszítene ölete boldogságát. Három napig hadakozott az Úrral. Harmadnapra megbékült. Most már tudta, miért mérte rá a tragikus csapást az Úr Isten. Kiválasztott, hogy saját szenvedésén keresztül segítsen a szenvedőkön. Ebben a kegyeletes üzemben minden öngyilkosság, vasúti katasztrófa, minden közlekedési baleset, minden élet tragikus mulása, akta lesz. Ahol valamelyes szerencsétlenség bekövetkezik, ottan azonnal megjelenik vigasztaló füzetivel az említett hivatal. Munkájáért nem vár fizetést, sem köszönetet, általában semmit sem vár, a hivatal csak adni akar.

Az Evangéliumi Világszövetség egyetemes imahete, — mely 1846 év óta minden évben eleddig megtartott, — 1931 január 4—11-éig fog megtartatni.

A kékesi református egyházközség folyó évi november 30-án tartotta meg iskola és templomszentelését dalosversenyyel egybekötve. Követendő például állíthatjuk oda a kékesi református egyház hivatit. Ez a nehéz életviszonyokkal küzdő, 50 családot alig kitevő kis gyülekezetünk a legutolsó 3 évben 400.000 lejt áldozott egyházáért.

Az V. theologus konferenciát február 3—7. napjain tartják meg Kolozsvárt a Theologian.

A magyar kereskedelemügyi minisztériumban egy törvényjavaslat készül, mely távfűtést akar adni az egész Budapestnek. Vagyis hogy Budapest téli fűtését és melegvízzel való ellátását egy vagy több hatalmas központ lássa el.

Magyarországon Hajdumegyében öt év múlva nem lesz egyetlen analfabéta sem. Ugyanis Hajdúvármegye törvényhatóságának Debreczenben megtartott kisgyűlése szabályrendeletet fogadott el az analfabéták kötelező oktatásáról. A vármegye területén minden írni-olvasni nemtudó egyén 15—45 éves korig büntetés terhe alatt köteles a községekben megszervezett analfabéta tanfolyamon résztvenni.

A tudósok számítása szerint átlag mindennap 100.000 ember hal meg és 150.000 születik. A Föld lakossága tehát naponként átlag 50.000 emberrel szaporodik.

A kátholikus Franciaországnak ma úgy a köztársasági elnöke, mint a miniszterelnöke református.

Londonban 1500 templom van. Budapesten a templomok száma 77.

A székely egyházmege közgyűlése éveken át odaadással teljesített értékes főgondnoki múlttal távozó gróf Wass Béla főgondnok helyébe, gróf Bethlen Bélát választotta meg egyházmegei főgondnoknak, míg az egyházmege gondnoka dr. Schilling János földbirtokos lett.

A görgényi egyházmege érdemekben gazdag régi esperesét: Kiss Lajos aa-át választotta meg újólag az egyházmege vezérének.

A buzai református egyházközség nagy áldozattal restaurált százados templomát és újonnan épített modern felekezeti iskoláját folyó évi november 9-én avatta fel.

A kolozsvári református egyházközség belvárosi (Farkas utcai) templomában folyó évi december 7-én templomi ünnepélyt tartott. A befolyó perselypénzt a templomban készítettő Apaffy-émléktábla költségeinek a fedezésére fordították.

Franciaországban a hivatalos kimutatás szerint 1929 évben a halálozások a születéseket 12.564-el múlta felül, 1929 évben 16.775-el volt kevesebb a születések száma, mint megelőző években.

A Magyarországi Protestáns Irodalmi Társaság folyó évi december 5-én a budapesti református teológia dísztermében Augusztinus halálának 1500-ik évfordulója alkalmával Augusztinus-émlékünnepélyt tartott.

A jövő évi állami költségvetési tervzet szerint a tisztviselők 40 százalékát állásukból elbocsátják, a megmaradt tisztviselők fizetését 16 százalékkal, az összes egyházak államsegélyét pedig 30 százalékkal leszállítják.

A világ legnagyobb városai: London lélekszáma 7,864.130, New-york 6,959.195, Tokió 5,193.839 és Berlin 4,315.000 lélekszámmal.

Az Amerika Egyesült Államok lakosainak száma az 1920. évi 105,711.000-ról 122,698.000-re emelkedett, ami tíz év alatt 16.1 százalékos szaporodásnak felel meg.

Dr. Makkai Sándor református püspök a Református Nöszövetség felkérésére 1930 december 4—8 napjain 5 evangéliumi tanítást tartott kizárólag nők részére.

A bukaresti Magyar Dalkör folyó évi november 16-án a református iskola dísztermében gazdag tárgysorozattal igen jól sikerült estélyt rendezett.

A bekecsaljai református tanítótöstudule Makfalvára megtartott tanítói értekezlet keretében, meleg ünnepelésben részesítette Péter Károly református tanítót 50 éves tanítói jubileuma alkalmából.

Szilágyosmlyó református egyházközsége lélekemelő szép ünnepély között tartotta meg folyó évi november 13-án templomának 200 éves fennállási évfordulóját és adta át hivatásának újonnan beszerzett új harangját.

A feketlesi (Jugoszlávia) árvaház egy levelet kapott, 2000 dinár volt benne s mellette egy levél, melyben csak annyi volt: „Isten segédelmével küldöm az árváknak. Ne tudja a jobb, mit cselekszik bal.”

A Keresztyén Ifjúsági Egyesület Jugoszláviában, a legújabb számbavétel szerint, 1069 református ifjút soroz a tagjai közé.

Jugoszláviában az összes egyházi hatóságok és intézmények hivatalos levelezései, pénz és csomagpóztája portó és táviratdíjmentességet élveznek.

Nagybecskereken a Keresztyén Ifjúsági Egyesület tagjai a törvényszéki fogházban vallásos ünnepélyt rendeztek, amelyen mintegy 80 elítélt vett részt.

A ploiestli (Örománia) református templom részére a székelyudvarhelyi református tanítónőképző növendékei egy igen értékes urasztali terítőt hímmeztek.

A kisbárcsai református egyházközség folyó évi november 16-án avatta fel, a hívek áldozatkészségét is fényesen igazoló, megújított templomát.

A resiczai református egyházközség presbiteriuma kimondotta, hogy jövőre minden új párnak az esketés alkalmával egy teljes bibliát ad nászajándéknak.

Dr. Ravasz László dunamelléki református püspök évi készpénzfizetésének 10 százalékát, ami kb. 800 pengőt tesz ki, — minden évben rendszeresen, — a teológiai konviktus részére adományozza, szegénysorsú teológiai hallgatók felségélyezése céljából.

Magyarországon a már megépített 5000 népiskolához még 4000 új népiskola megépítését vette tervbe a kultusz-kormány.

A Dunamelléki Református Egyházkerület folyó évi november 22-én Budapesten tartott közgyűlésén kimondotta, hogy a segédlelkészek e kerületben jövőben csak esperesi felterjesztés alapján és püspöki engedéllyel nősülhetnek. Engedély nélküli nősülések esetén elhelyezésre nem tarthatnak igényt.

Magyarországon „Református szociális missziós testvérek” lesznek. A jelentkezőket Örszentmiklóson az oltani özvegy papnék otthona tagjainak az irányítása mellett fogják kiképezni. Az elméleti képzésre: Sajó Margit teológiát végzett tanárnő vállalkozott.

A naszódi missziói református egyházközség a tűzvész után megújított templomát folyó évi november 16-án avatta fel a környékbeli református hittestvéreink élénk részvétele mellett.

